

TOBIÁŠ JIRSÍK

Česká větev rodu pánů z Koldic na dvoře Lucemburků

Bakalářská práce

Ústav českých dějin FF UK

Praha 2015, počet stran 81, včetně 2x příloha

Oponentský posudek

Bakalářská práce se věnuje tématu částečné rodové historie pánů z Koldic, a především jejich působení v českém prostředí ve 14. století. Chronologický rámec práce je dán nejstarším možným doložením členů tohoto rodu v okolí či přímo na panovnickém dvoře českých králů, tzn. v období přelomu či spíše až počátku 14. století – konkrétně s nástupem krále Jana z rodu Lucemburků. Vymezení končí před husitskými válkami, přesněji řečeno, zahrnuje ještě vládu Václava IV. Práce je strukturovaná celkem do čtyř hlavních kapitol v již zmíněném chronologickém sledu. Otevírá ji předmluva, ve které autor odkrývá záměr studia s tím, že Koldicům byla u nás zatím věnována jen malá pozornost, přestože představovali nově se usazující šlechtické rody, které svůj vzestup pevně spojily s panovníkem a přijímáním lenního vztahu k němu se odlišovaly od tradiční domácí šlechty.

Následující první kapitola nás seznamuje s literaturou k tématu a prameny, druhá se již přímo obrací do období první poloviny 14. století. Podkapitoly pojednávají o užívání lenního systému v koncepci Lucemburků v českých zemích, vlastní nejstarší genealogii rodu Koldiců původem z Míšně, postavení a prosazení se na dvoře Těmy st. z Koldic, pravděpodobného zakladatele této tzv. české linie rodu. Konečně zahrnuje i kariérní nástup jeho syna Těmy ml. z Koldic.

Třetí kapitola se věnuje v celkem pěti oddílech majetkově-hospodářské základně rodu právě v této první polovině 14. století, kde vystupují Koldicové předně jako žadaní věřitelé, zvláště pak i Karla IV. Nechybí ani pojednání o územních ziscích předně Těmy ml. z Koldic. Závěrečná čtvrtá kapitola nás již zavádí do druhé poloviny 14. věku a přehledně mapuje osudy mužů i žen v českém prostředí a na dvoře Václava IV. Opět převážně ve sledu genealogického výčtu a výčtu správy majetků.

Takto členěná a vypracovaná bakalářská práce splňuje požadované nároky kladené na bakalářskou práci, neboť autor prokázal schopnost práce s prameny – záběr zpracovaný pramenů lze skutečně v tomto případě vyzdvihnout jako pečlivý, záslužný a adekvátní. V rámci

hodnocení bych však uvedla i doporučení ke zvážení a korekcím, pokud by se autor dále tématu věnoval. Doporučuji hlubší zamyšlení se nad termínem dvorská šlechta. Pouze v jednom případě jsem zachytila upřesnění tzv. dvorská šlechta, což je odpovídající, neboť je to skutečně termín pomocný. Je však zřejmé, že pro účely této práce nebylo předmětné sledovat danou terminologii tj. fiktivní versus pramenně doložené pojmy. V případě lenní problematiky, kterou autor zaštiťuje postavení nově příchozí šlechty, nezmiňuje v citacích, ani v seznamu literatury nedávno proběhlou diskuzi na téma lenní a alodiální problematiky 13. století, která probíhala na stránkách Českého časopisu historického z pera Josefa Žemličky a Libora Jana. Na str. 44 bych očekávala lokality k roku 1368 vypsané, ne pouze odkaz na listinu. K majetkovým dokladům by rovněž práci vhodně mohly doplnit také mapky. Konečně vlastní závěr práce by měl představovat propracovanější přehled dosažených výsledků, z větší části je tento závěr jen prodloužením předcházející kapitoly.

Závěrem však mohu konstatovat, že práce je zdařilá po genealogické i majetkoprávní stránce a historii rodu Koldiců v Čechách ve 14. století v mnohém osvětluje. Zajímavé pasáže, byť jsou v menšině, ukazují náznaky rodové vnitřní aktivity, tedy „rodinné politiky“ při nakládání s majetkem a vzájemné koordinace jednotlivých členů. Neméně zajímavé jsou osudy žen, které se objevují spíše místy a více v druhé polovině práce, a to jen v rovině sňatkové strategie rodiny. Také těmito směry by se například mohlo ubírat další bádání o dějinách rodu Koldiců v Čechách.

Bakalářskou práci navrhuji ohodnotit známkou výborně.

PhDr. Dana Dvořáčková, Ph.D.

V Praze, dne 26. 08. 2015